Mutrikuko ammonoideoak: duela 100 milioi urteko ozeano-ondarea

Jarduera honetan, hitzaldi bat emango da, bi jarduera praktikorekin batera: Mutrikuko museoa eta Flysch-a bisitatzea. (Ikus programa)

Uzt. 20 2023

Kod. W09-23

Mod.:
Online zuzenean Aurrez aurrekoa

Edizioa
2023

Jarduera mota
Jarduera irekia

Data
Uzt. 20 2023

Kokalekua
Zabiel Kultur Etxea

Hizkuntzak
Gaztelera Euskara

Antolakuntza Batzordea

Azalpena

Jarduera hau Itsasora begiratzen duten unibertsitateek: ozeanoaren iraunkortasunean nabigatzen Saltillo eskola-ontzian ikastaroaren programaren parte da.

Ammonoideoak desagertutako molusku zefalopodoak dira, eta ezagutzen ditugun ornogabe-talde dibertsifikatuenetako bat osatu zuten. Ugariak izan ziren gure planetako itsasoetan duela 350 milioi urtetik duela 65 milioi urte arte, eta gutxi gorabehera desagertu egin ziren dinosauro ezagunekin batera.

Mutrikuko ammonoideo-fosilek morfologia-sorta zabala eta tamaina bikaina dute, adin bereko beste aztarnategi batzuekin alderatuta (Albiarra, Erdi Kretazeoa; gutxi gorabehera. 100 milioi urte); Nautilus museoan gordetako bildumaren %60 baino gehiago 35 eta 50 cm arteko tamainakoak dira, eta horietako asko forma erraldoiak dira, irudikatutako familien batez besteko tamaina kontuan hartuta. Bitxia bada ere, fosil horiek ia oharkabean pasatu ziren zientziarentzat, harik eta Jesús Narbaez eta Esperanza Azkarraga arrasatearrek, naturarekiko maitasunak eta berezko jakin-minak bultzatuta, kostaldearen higaduratik atera eta guztien zientziarako eta gozamenerako eman zituzten arte.

Ammonoideo fosil horien tamaina handiari buruzko azalpen bat aurkitzeko, oraindik azterketa handiagoa behar duten zenbait hipotesi-lerro proposatu dira; izan ere, itsas ingurunean hondakin handi batek puskatzeko aukera handiak ditu, eta zatiak korronteen bidez edo jarduera biologikoaren bidez sakabanatzen dira. Hori dela eta, erregistro fosilean gordetzea zaila da.Izaki bizidunaren bizi-zikloa faktore garrantzitsua da. Adibidez, tamaina handiagoa sexu-heldutasun berantiarragoaren ondorio izan daiteke, egoera batzuetan abantaila duena (g. g., ugalketa; eme handiagoak); forma handien kontzentrazioak ugalketa-portaera azal lezake ingurune egoki batean.Era berean, ingurumen-faktoreek, hala nola itsas zabaleko gertaerek, aukera handiak ematen dituzte plataforma kontinentalak zabaltzeko, nitxo ekologiko berriak sortzeko; edo kate trofiko ozeanikoari elikagaiak ematen dizkioten urpeko gertaera bolkanikoak.

Oraingoz, askoz hobeto ulertzen dugu haien habitata, fosilen eta dauden arroken azterketa integratuari esker. Mutrikuko ammonoideoak sakonera ertaineko itsas ingurunean loratu ziren, epi zona mesopelagikoan, Erdi Kretazeoan Europako eta Iberiar plaken artean garatutako ozeanoan, Bizkaiko Golkoa irekitzearen ondorioz.

Ezagutza zientifikoak aparteko erregistro fosila behar bezala balioztatzeko aukera ematen du, eta horrek gure ozeano-ondarea egoki kudeatzea dakar.

Helburuak

Erdi Kretazeoko tamaina handiko ammonoideoen mundu mailako bilduma onenetako bat ezagutaraztea.

Lankidetza

Mutrikuko Udala

Programa

2023-07-20

10:00 - 10:15	Registro
10:15 - 10:20	“Alkatetzaren agurra“ **Alkatetza Ordezkaria Arrieta** | Mutriku
10:20 - 10:50	“Mutrikuko ammonoideoak: duela 100 milioi urteko ozeano-ondarea / Los ammonoideos de Mutriku: un patrimonio oceánico de hace 100 millones de años“ **Mikel A. Lopez Horgue** | UPV/EHU - Personal Docente e Investigador- Irakasle eta ikertzailea (Departamento de Geología- Geologia Saila)
11:00 - 12:00	“Landa-irteera Zazpi Hondartzak itsas labarrean (Flysch-ean ikasten)/Visita de campo a los acantilados de Zazpi Hondartzak (Aprendiendo en los flysch)“ **Mikel A. Lopez Horgue** | UPV/EHU - Personal Docente e Investigador- Irakasle eta ikertzailea (Departamento de Geología- Geologia Saila)
12:15 - 13:30	Euskal kostaldeko geoparkea. Flysch-etan ikasten. Gidaria: Mikel López Horgue

Irakasleak

Mikel A. Lopez Horgue

Licenciado en Geología, UPV/EHU, 1988; beca predoctoral del Gobierno Vasco 1990-1994. Geólogo en la empresa privada en 1990 y 1995-1997. Doctor por la UPV/EHU en el año 2000. Profesor en la Escuela de Minas-UPV/EHU de 1998 a 2007. Entre 2004 y 2017 investigó sobre hidrotermalismo para la empresa TOTAL S.A.. En 2006 y 2007 se especializó en el estudio de faunas de ammonoideos (NHM Londres- beca Synthesis, 2007). Entre 2008 y 2015 ha sido profesor de campo en un curso internacional para empresas del petróleo. De 2017 a 2020 dirigió el departamento de Estratigrafía y Paleontología, hoy día parte del de Geología. Desde 2016 ha colaborado con Euskal kostaldeko Geoparkea en el estudio y divulgación de su patrimonio paleontológico. Investigador Principal del grupo del Gobierno Vasco sobre Paleontología y Geología de los Pirineos. Sus líneas son el análisis de cuencas sedimentarias, las faunas de ammonoideos y su paleoecología. Codirige una tesis sobre Estratigrafía del Aptiense-Albiense de Urdaibai.

Alkatetza Ordezkaria Arrieta

Matrikula prezioak

IZEN EMATEA - AURREZ AURRE	2023-07-20 ARTE
Mugaz Gaindiko Uda Ikastaroak	0 EUR

IZEN EMATEA - ONLINE ZUZENEAN	2023-07-20 ARTE
Mugaz Gaindiko Uda Ikastaroak	0 EUR

Kokalekua

Zabiel Kultur Etxea

Erdikokale Kalea, 28, 20830 Mutriku, Gipuzkoa

Gipuzkoa